

MINISTER ŚRODOWISKA

DOŚ-III.404.35.2016.MW

Warszawa, dnia 19.05.2016

BIURO RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH	
WPL.	2016 -05- 23
ZAL.	NR .....

Pan
Adam Bodnar
Rzecznik Praw Obywatelskich

W odpowiedzi na pismo z dnia 03.02.2016 r., znak:IV.7006.271.2014.MCH, w sprawie farm wiatrowych, przedkładam, co następuje.

Niezależnie od opublikowanego przez Najwyższą Izbę Kontroli, w roku 2014, raportu pt. „Lokalizacja i budowa lądowych farm wiatrowych”, we wnioskach którego to raportu zwrócono się do Ministra Środowiska o rozważenie podjęcia inicjatywy legislacyjnej w kwestii oddziaływania na środowisko lądowych farm wiatrowych, w Ministerstwie Środowiska aktualnie jest prowadzona analiza przepisów o ochronie środowiska przed hałasem. Ma ona na celu konkretyzację i uszczegółowienie tychże przepisów oraz wprowadzenie zmian gwarantujących zrównoważony rozwój. W ramach niniejszej analizy szczególna uwaga zostanie poświęcona również farmom wiatrowym, przy czym należy podkreślić, że przepisy o ochronie środowiska nie regulują kwestii migotania cienia i efektu stroboskopowego, czyli zjawisk towarzyszących funkcjonowaniu tychże farm.

Jakkolwiek obowiązujące metodyki pomiarowe są obwarowane prędkością wiatru równą 5m/s, to chciałbym podkreślić, że prędkość ta odnosi się do punktu pomiarowego, usytuowanego, w myśl przepisów rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 30 października 2014 r. w sprawie wymagań w zakresie prowadzenia pomiarów wielkości emisji oraz pomiarów pobieranej wody (Dz. U. z 2014 r., poz. 1542), na wys. 4 m npt oraz że tej prędkości nie należy utożsamiać z optymalną, z punktu widzenia energetyki wiatrowej, prędkością wiatru wynoszącą 12 m/s. Ta optymalna, z punktu widzenia energetyki wiatrowej, prędkość wiatru występuje bowiem na wysokości gondoli zainstalowanej generalnie na wysokości ok. 100 m npt. Należy zatem zauważyć, że problemem nie jest być może ww. metodyka uwarunkowana prędkością wiatru do 5m/s lecz kwestia określenia zależności między prędkością wiatru na wysokości przedmiotowej gondoli i na wysokości punktu pomiarowego. Odległość dzieląca gondolę i punkt pomiarowy, bliska niekiedy 100m, sprzyja bowiem znaczącej zmianie prędkości wiatru na tej odległości.

Natomiast odnosząc się do kwestii określenia, w stosunku do farm wiatrowych, dopuszczalnych poziomów hałasu infradźwiękowego, uprzejmie informuję, że opinie prezentowane na ten temat przez gremia naukowe są podzielone. W ocenie niektórych uczonych źródłem infradźwięków, które postrzegane są w badaniach prowadzonych na okoliczność funkcjonowania farm wiatrowych, jest bowiem wiatr, czyli zjawisko powszechnie i niezależnie występujące w przyrodzie, a zatem nie wymagające uregulowań prawnych.

Biorąc pod uwagę możliwość oddziaływania infradźwięków na zdrowie człowieka, Ministerstwo Środowiska zwróciło się do Ministerstwa Zdrowia o opinię w tej sprawie.

Jednocześnie pragnę wskazać, że problematyka uregulowania pod kątem ochrony środowiska funkcjonowania farm wiatrowych jest niezwykle trudna. Praktycznie nie znajduje się w innych państwach, a więc i w państwach członkowskich UE, wzorca, który można byłoby w Polsce powielić czy zastosować po pewnych modyfikacjach. Stosowane tam systemy ochrony środowiska niekiedy bazują na odległości farm wiatrowych od terenów objętych ochroną bądź łączą parametr odległości z dopuszczalnym poziomem hałasu.

Stąd z dużym zainteresowaniem Ministerstwo Środowiska monitoruje inicjatywę poselską na rzecz uregulowania oddziaływań na środowisko farm wiatrowych poprzez optymalne odległości między farmami wiatrowymi a terenami wrażliwymi z akustycznego punktu widzenia, czyli terenami, o których mowa w przepisie art. 113 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2013 r., poz. 1232, z późn. zm.)

Ponadto śledzimy na bieżąco także wyniki szeroko zakrojonych badań w dziedzinie oddziaływania farm wiatrowych na środowisko, prowadzonych przez państwa zaangażowane w produkcję energii z odnawialnych źródeł. Wyniki tych badań będą mogły stanowić podstawę do przyjęcia w Polsce określonych rozwiązań prawnych w przedmiotowej materii.

Jednocześnie uprzejmie informuję, że z mocy przepisu art. 113 ustawy - Prawo ochrony środowiska określenie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku, a więc także poziomów dotyczących także farm wiatrowych, wymaga porozumienia z Ministrem Zdrowia. Zważywszy na powszechnie podnoszony argument szczególnego oddziaływania farm wiatrowych na człowieka i jego zdrowie szczególnie istotne, w kwestii określenia akustycznych standardów jakości środowiska, będzie stanowisko Ministra Zdrowia.

Natomiast odnosząc się do sygnalizowanych problemów z zapewnieniem skutecznego udziału stron i społeczeństwa w postępowaniach o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, należy stwierdzić, że przepisy powszechnie obowiązującego prawa wydają się być tym zakresie wystarczające. Niemniej przesądzające o skuteczności tychże przepisów jest ich praktyczne stosowanie przez organy administracji publicznej w postępowaniach administracyjnych.

W przypadku, gdy strona bez własnej winy nie brała udziału w postępowaniu, o czym mowa w przepisie art. 145 § 1 pkt 4 kpa, możliwe jest wszczęcie postępowania w sprawie wznowienia postępowania administracyjnego zakończonego decyzją o środowiskowych uwarunkowaniach. W ramach takiego postępowania analizuje się sprawę z uwzględnieniem twierdzeń pominiętej w pierwotnym postępowaniu strony. Nie można zatem wykluczyć, iż w ramach takiego wznowionego postępowania mogłaby zapaść decyzja, która w swej istocie nie odpowiadałaby treści dotychczasowej decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach i co za tym idzie - należałoby uchylić dotychczasową decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach. Nie wydaje się zasadne upatrywanie iluzoryczności nadzwyczajnego postępowania administracyjnego w przedmiocie wznowienia postępowania mając tym bardziej na względzie stosowne regulacje Prawa budowlanego, dotyczące ewentualnego wstrzymania robót budowlanych lub oddawania obiektów do użytkowania. Nie ulega bowiem wątpliwości, że gdy w danej sytuacji w obrocie prawnym nie ma już decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, która była jedną z podstaw do wydania pozwolenia na budowę, to zaktualizuje się przepis art. 145 § 1 pkt 8 kpa, który stanowi, że w sprawie zakończonej decyzją ostateczną (ostatecznym pozwoleniem na budowę) wznowia się postępowanie, jeżeli decyzja została wydana w oparciu o inną decyzję lub orzeczenie sądu, które zostało następnie uchylone lub zmienione.

Biorąc od uwagę wątpliwość czy przepisy ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013 r., poz. 1235, z późn. zm.) regulują zasady udziału społeczeństwa w podejmowaniu decyzji w formie uwag i wniosków, a więc czy przepisy te wypełniają postanowienia art. 9 Konwencji z Aarhus - należy wyjaśnić, że przedmiotowa kwestia dot. udziału społeczeństwa w podejmowaniu decyzji w formie uwag i wniosków uregulowana jest w Konwencji z Aarhus w ustępach 2 i 3 artykułu 9 oraz w art. 6, do którego przepis ten odsyła. Z niniejszych regulacji wynika, że członkowie zainteresowanej społeczności mają dostęp do procedury odwoławczej przed sądem lub innym niezależnym i bezstronnym organem w stosunku do każdej decyzji, działania lub zaniechania w sprawach regulowanych postanowieniami artykułu 6 (w tym art. 6 ust. 8, zgodnie z którym każda ze Stron

zapewni, że w decyzjach będą należycie uwzględnione rezultaty uzyskane w wyniku udziału społeczeństwa). Należy także zwrócić uwagę na legalne definicje „zainteresowanej społeczności” oraz „społeczeństwa”, wskazane w art. 2 ust. 4 i 5 ww. Konwencji.

Dodatkowo przepis art. 9 ust. 2 Konwencji przewiduje następujące alternatywne wymogi, dla zapewnienia zainteresowanej społeczności wskazanych uprawnień: „(a) mający wystarczający interes lub, alternatywnie, (b) powołujący się na naruszenie uprawnień, jeśli przepisy postępowania administracyjnego Strony wymagają tego jako przesłanki”.

Zatem skoro według definicji Konwencji z Aarhus „zainteresowana społeczność” oznacza część społeczeństwa, która jest lub może być dotknięta skutkami lub ma interes w podejmowanej decyzji dotyczącej środowiska (...), należy przyjąć, że brak instrumentów prawnych dla kwestionowania działań organów, w zakresie udziału społeczeństwa w postępowaniu (przez podmioty niebędące stronami postępowania) nie jest niezgodny z Konwencją z Aarhus. Należy dodatkowo zauważyć, iż społeczeństwo może kwestionować działania organów administracji działając w formie organizacji społecznej lub ekologicznej, która po spełnieniu dodatkowych przesłanek może działać na prawach strony lub składać odwołania lub skargi do sądu administracyjnego, (dodatkowe ograniczenia dla takich organizacji można wprowadzić w krajowych porządkach prawnych zgodnie z Konwencją z Aarhus).

Jednocześnie w kwestii wątpliwości czy art. 11 Dyrektywy 2011/92/UE został również transponowany do polskiego ustawodawstwa w sposób efektywny oraz czy zgodnie z tą dyrektywą oceniane są skutki przedsięwzięć polegających na budowie turbin wiatrowych ze względu na ochronę zdrowia ludzi, należy stwierdzić, iż przepis art. 11 Dyrektywy 2011/92/UE (a wcześniej art. 10a Dyrektywy 85/337/EWG) został dodany dnia 25 czerwca 2003 r., w ramach implementacji do porządku prawnego Unii Europejskiej do przedmiotowych zapisów Konwencji z Aarhus. Stąd też w Konwencji z Aarhus, jak i w Dyrektywie 2011/92/UE, zawarte są jednobrzmiące definicje społeczeństwa i jednakowe merytorycznie definicje zainteresowanej społeczności.

W konsekwencji brak instrumentów prawnych dla kwestionowania przez podmioty niebędące stronami postępowania działań organów w zakresie udziału społeczeństwa w postępowaniu, w przedmiocie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach nie jest niezgodny z art. 11 dyrektywy 2011/92/UE.

Z kolei należy mieć na uwadze, że w postępowaniach, w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, w ramach których przeprowadzana jest ocena oddziaływania na środowisko, analizowane są m. in. zdrowie i warunki życia ludzi (art. 62 ust. 1 pkt 1 lit. a) ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

2 *podawian*
Z up. MINISTRA
PODSEKRETARZ STANU
Stawomir Mazurek

MINISTERSTWO ŚRODOWISKA
ul. Wawelska 52/54
00-922 Warszawa

R

(00)759007734367034155

POLECONY

BIURO RZECZNIKA
PRAW OBYWATELSKICH

WPL. 2016 -05- 2 3

ZAL. .... NR .....

OPLATA POBRANA
TAXE PERÇUE-POLOGNE
Umowa z Poczta Polska S.A.
ID 329846/W
F

DOS-III.404.35.2016

41208 2016-05-19 02 POLECONA

Rzecznik Praw Obywatelskich
Solidarności 77
00-090 Warszawa
2016-05-19